

OBLICZA WSPÓŁCZESNEGO TERRORYZMU

Praca zbiorowa pod redakcją:

Grzegorza Libora

e-bookowo.pl
wydawnictwo internetowe

OBLICZA WSPÓŁCZESNEGO TERRORYZMU

Praca zbiorowa pod redakcją Grzegorza Libora

© Copyright by Marcin Adamczyk, Kamil Baraniuk, Beata Belica,
Constantin Buchet, Anna Cichecka, Łukasz Ciołek, Anna Horzela, Patryk
Jędrowiak, Rafał Kobis, Magdalena Komsta, Magdalena Latacz, Ewa Milczarek,
Janka Skrzypek, Beata Sobolewska, Adam Starzyk, Marlena Stradowska,
Mateusz Targoś & e-bookowo 2016

Recenzent: dr hab. Robert Borkowski

Grafika na okładce: chromastock
Projekt okładki:
e-bookowo

ISBN e-book 978-83-7859-702-5

Wydawca: Wydawnictwo internetowe e-bookowo

www.e-bookowo.pl

Kontakt: wydawnictwo@e-bookowo.pl

Wszelkie prawa zastrzeżone.
Kopiowanie, rozpowszechnianie części lub całości
bez zgody wydawcy zabronione
Wydanie I 2016

Spis treści

Wstęp	7
Janka Skrzypek Czy terroryzm jest teatrem? Zalety i wady metafory teatru w odniesieniu do terroryzmu i antyterroryzmu	11
Anna Horzela Cele i motywy działania organizacji terrorystycznych	25
Kamil Baraniuk Wykorzystanie mediów społecznościowych przez organizacje terrorystyczne	43
Ewa Milczarek Ograniczenia praw i wolności obywatelskich w obliczu zagrożenia terrorystycznego	57
Magdalena Latacz Dopuszczalność wykorzystania wybranych form walki z terroryzmem z punktu widzenia praw podstawowych	81
Mateusz Targoś Terroryzm w perspektywie historycznej	103
Beata Sobolewska Terroryzm w drugiej połowie XIX i XX wieku	119
Rafał Kobis XIX i XX-wieczni berberyjscy banici – protoplaści współczesnych terrorystycznych grup zbrojnych?	135
Beata Belica Geneza i funkcjonowanie Państwa Islamskiego na Bliskim Wschodzie: wyzwanie dla bezpieczeństwa regionu	155

Marcin Adamczyk	
Współpraca wojskowa kluczowym elementem relacji między Federacją Rosyjską a Chińską Republiką Ludową	173
Patryk Jędrówiak	
Czynniki wewnętrzne bezpieczeństwa militarnego Izraela na początku XXI wieku	193
Adam Starzyk	
Lankijska ofensywa 2008-2009 w kontekście wojny sprawiedliwej Michaela Walzera	213
Anna Cichecka	
Boko Haram a kwestia statusu kobiet w Nigerii	231
Constantin Buchet	
The Romanian Diplomacy and International Contemporary Terrorism	255
Magdalena Komsta	
World full of terror - threats of XXI century	265
Łukasz Ciołek	
Ecoterrorism as a new kind of domestic threat. US Ecoterrorism Case	279

Wstęp

Niewiele jest zjawisk stanowiących tak ogromne zagrożenie dla życia i zdrowia człowieka jak przestępczość zorganizowana, a nade wszystko – terroryzm. Choć zjawisko terroryzmu nie jest niczym nowym, to jednak współcześnie przybiera ono nieznane wcześniej oblicza, kształtując jednocześnie innowacyjne, niespotykane dotąd formy. Wśród czynników postrzeganych jako emblemat dzisiejszej przestępczości zorganizowanej wymienia się determinację terrorystów, brak poszanowania dla własnego i cudzego życia, a w szczególności fakt, iż uderza on w ludność cywilną wykorzystując za każdym razem element zaskoczenia. Począwszy od 11 września 2001 roku, a więc zamachu na World Trade Center, zagadnienie terroryzmu coraz częściej gości w dyskursie publicznym i naukowym. Jest to pokłosie co najmniej dwóch czynników: za pierwszy z nich uznać można niewątpliwie ogromny udział środków masowego przekazu w dostarczaniu aktualnych informacji o akcjach i działaniach terrorystów; drugi natomiast ma charakter bardziej praktyczny; skala i rozmiar zjawiska powodują, że mamy do czynienia z problemem globalnym. To upowszechnienie terroryzmu niesie ze sobą szeroko identyfikowane implikacje. Akty terroru przekładają się nie tylko na kształt działań poszczególnych rządów i organizacji ponadnarodowych, czyniąc zeń materię o priorytetowych właściwościach; wpływają również na życie gospodarcze w postaci strat inwestycyjnych, infrastrukturalnych czy chociażby dewastacji budynków. Odbijają się także szerokim echem na kapitale społecznym (straty ludności cywilnej), a także – trudnym do oszacowania – chronicznie występującym poczuciu strachu i zagrożenia. Zarysowane powyżej skutki współczesnych odmian terroryzmu na życie codzienne obywateli oraz na kształt stosunków międzynarodowych to zaledwie zarys możliwych do podejmowania wątków wpi-

sujących się w zarysowaną tematykę. Świadomość wielopłaszczyznowej konieczności potraktowania tego problemu przyświecała spółce akademickiej Wiseplace sp. z o.o. – inicjatorom konferencji „Oblicza współczesnego terroryzmu”. Do udziału w wydarzeniu zaproszono zarówno przedstawicieli świata nauki, reprezentantów administracji publicznej, jak i osoby reprezentujące środki masowego przekazu.

Owocem interdyscyplinarnej dyskusji jest niniejsza publikacja, zawierająca przegląd najciekawszych wątków i poglądów poruszonych w ramach konferencji.

Otwiera ją tekst Janki Skrzypek, która stawiając kontrowersyjne pytanie o to, „Czy terroryzm jest teatrem?” snuje refleksje o zaletach i wadach metafory teatru w odniesieniu do terroryzmu i antyterroryzmu. Autorka w sposób analityczny bada potencjał zasygnalizowanej metafory w kontekście strategii komunikacyjnej. Przegląd dostępnej literatury oscylującej wokół definiowania, określania celów, a także przedstawienia motywów działania organizacji terrorystycznych oraz wskazanie struktury poszczególnych grup terrorystycznych to zadanie, które postawiła przed sobą Anna Horzela. W artykule znajdziemy również próbę sklasyfikowania źródeł terroryzmu, a także prezentację metod działania organizacji terrorystycznych. Inspiracją tekstu przedstawione przez Kamila Baraniuka było omówienie problemu wykorzystywania współczesnych mediów społecznościowych (Facebook, Twitter, Youtube) przez organizacje terrorystyczne. Autor podkreśla, iż nowe media to ciągle niezbadana przestrzeń komunikacyjna i propagandowa, stanowiące potencjalną bazę werbunkową dla osób o poglądach zbliżonych do profilu ugrupowań terrorystycznych. Zarys problematyki związanej z ograniczeniem praw i wolności obywatelskich, stanowiących pokłosie wzmożonego zagrożenia terrorystycznego to tytuł, a zarazem cel artykułu Ewy Milczarek. Z kolei intencją Magdaleny Latacz była debata poświęcona dopuszczalności wskazanych rodzajów reakcji na działania terrorystyczne, analizowane z perspektywy fundamentalnych praw podstawowych jednostki. Autorka zauważa, że akty terrorystyczne winny być analizowane nie tylko w ujęciu globalnym, ale i jednostkowym, акцен-

tującym konieczność podejmowania polemiki na temat konsekwencji stosowania określonych metod ochrony bezpieczeństwa w kontekście podstawowych praw każdego człowieka. Ukazaniem różnych rodzajów aktów terroryzmu zajął się Matuesz Targoś, nadając swoim rozważaniom rys historyczny. Znajdziemy tutaj przykłady czynów terrorystycznych pochodzących z rozlicznych epok, wskazujących na ewolucję znaczenia pojęciowego terroryzmu zmieniającego się wraz z upływem czasu. Kontynuując badania dziejotwórczego charakteru terroryzmu Beata Sobolewska, koncentruje naszą uwagę na bardziej współczesnych przejawach bezprawia, pochodzących z przełomy XIX i XX wieku. Do tego okresu historycznego nawiązuje także Rafał Kobis pytający w tekście o to, czy „XIX i XX-wieczni berberyjscy banici to protoplaści współczesnych terrorystycznych grup zbrojnych?”. W rejon Bliskiego Wschodu oraz tematykę związaną z destabilizacją regionu po Arabskiej Wiośnie przenosi nas z kolei Beata Belica, skupiająca się na wykazaniu skali zagrożenia, jakie dla bezpieczeństwa międzynarodowej stwarza funkcjonowanie ISIS. Potwierdzeniem globalnego oblicza terroryzmu jest artykuł Marcina Adamczyka, w którym znajdziemy zarys analizy charakteru wzajemnych stosunków wojskowych oraz ich wpływu na egzystencję Rosji i Chin. Podmiotem kolejnego tekstu jest Izrael. Wskazanie kluczowych elementów wpływających na wewnętrzne bezpieczeństwo militarne Izraela znalazło się w centrum zainteresowań Patryka Jędrowiaka. Tymczasem Adam Starzyk, autor artykułu: „Lankisjka ofensywa 2008-2009 w kontekście wojny sprawiedliwej Michaela Walzera”, ukazując w nim obraz ponad 25-letniej wojny domowej na Sri Lance oraz wskazując na rolę działań Tamilskich Tygrysów. Problemem zdefiniowania i scharakteryzowania punktów wspólnych pomiędzy atakami Boko Haram a statusem kobiet w Nigerii zajęła się Anna Cichecka, podnosząc konieczność akcentowania społecznych kontekstów terroryzmu. Kwestię rumuńskiej dyplomacji i międzynarodowego rysu współczesnego terroryzmu podejmuje Constantin Buchet, włączający w swoje przemyślenia także wątek polski, związany z osobą Augusta Zaleskiego, przedstawiciela Drugiej Rzeczypospolitej Polskiej przy Lidze Narodów. Prezentację projektu ba-

dawczego, którego głównym celem było zwiększenie wiedzy dotyczącej kwestii zagrożenia oraz terroryzmu oraz koncentrację na kwestią osobistych, zawodowych oraz środowiskowych współczesnej cywilizacji zajęły się autorki kolejnego tekstu – Magdalena Komsta oraz Marlena Stradomska. Na problem ekoterroryzmu zwraca natomiast uwagę Łukasz Ciołek, który ukazuje nie tylko zakres pojęciowy wskazanego zagadnienia, ale również przedstawia opis rozwoju radykalnych ekologów przeprowadzających swoje działania na terenie Stanów Zjednoczonych. Tekst ten stanowi ostatni element prezentowanej przez nas publikacji.